

Mjölby kommun, Arbetsutskott 2024-11-04

§ 150

Diarienummer: KS/2022:2

Förebyggande insatser för att främja och bibehålla självständighet och funktionsförmåga hos medborgarna - återrappport**Bakgrund**

Den demografiska utvecklingen medför att många fler individer kommer att vara i behov av vård- och omsorgsinsatser samtidigt som färre i arbetsför ålder kommer kunna utföra dem. Utifrån detta äskade omsorgs- och socialnämnden medel från kommunstyrelsen för att införa ett förändrat arbetssätt med förebyggande insatser för att främja och bibehålla självständighet och funktionsförmåga hos medborgarna.

Kommunstyrelsen beslutade 2022-05-25/§110 att tillstyrka omsorgs- och socialnämndens äskande till en summa om 1 500 000 kr/ år under perioden 2023-2025. För året 2022 anslogs 750 000 kronor. Kommunstyrelsen önskar återrappport om uppdraget under hösten 2024.

Sammanfattning

Projekt "Teamsamverkan och förebyggande arbete i omsorgs- och socialförvaltningen" har som syfte att samla ihop det arbete som pågår gällande nämna områden. Det pågår och ska påbörjas flera olika processer där syftet är att öka teamsamverkan och fokusera på att arbeta förebyggande. Det finns ett syfte i att sammanföra dessa under en och samma projektplan ledd av projektledare. Projektledare är MAR som även är processledare för Nära vård. Verksamhetschef för SÄBO, hemtjänst och Hälso- och sjukvård står bakom projektbeställning.

Aktiviteter som har genomförts, pågår och ska påbörjas inom ramen för projekt "Teamsamverkan och förebyggande arbete i omsorgs- och socialförvaltningen" är bland annat aktiv vardag, trygg och säker i hemmet, förflyttningsutbildning, rehabiliterande förhållningssätt, välfärdstekniska lösningar, proaktiv träning via webben, IBIC.

Beslutsunderlag

Tjänsteskrivelse – Förebyggande insatser för att främja och bibehålla självständighet och funktionsförmåga hos medborgarna

Förebyggande insatser för att främja och bibehålla självständighet och funktionsförmåga hos medborgarna – återrappport

Verksamhetschef för Hälso- och sjukvårdsenheten redogör för ärendet

Arbetsutskottets förslag till kommunstyrelsen

1. Kommunstyrelsen tar del av återrappporten som noteras till protokollet.

Beslutet skickas till
Kommunstyrelsen
Akten

Mjölby kommun, Omsorgs- och socialnämnden 2024-09-11

§ 130

Diarienummer: OSN/2022:39

Rapport - Förebyggande insatser för att främja och bibehålla självständighet och funktionsförmåga hos medborgarna

Bakgrund

Den demografiska utvecklingen medför att många fler individer kommer att vara i behov av vård- och omsorgsinsatser samtidigt som färre i arbetsför ålder kommer kunna utföra dem. Utifrån detta åskade omsorgs- och socialnämnden medel från kommunstyrelsen för att införa ett förändrat arbetssätt med förebyggande insatser för att främja och bibehålla självständighet och funktionsförmåga hos medborgarna.

Kommunstyrelsen beslutade 2022-05-25/§110 att tillstyrka omsorgs- och socialnämndens åskande till en summa om 1 500 000 kr/ år under perioden 2023-2025. För året 2022 anslogs 750 000 kronor. Kommunstyrelsen önskar återrapport om uppdraget under hösten 2024.

Sammanfattning

Projekt "Teamsamverkan och förebyggande arbete i omsorgs- och socialförvaltningen" har som syfte att samla ihop det arbete som pågår gällande nämnda områden. Det pågår och ska påbörjas flera olika processer där syftet är att öka teamsamverkan och fokusera på att arbeta förebyggande. Det finns ett syfte i att sammanföra dessa under en och samma projektplan ledd av projektledare. Projektledare är MAR som även är processledare för Nära vård. Verksamhetschef för SÄBO, hemtjänst och Hälso- och sjukvård står bakom projektbeställning.

Aktiviteter som har genomförts, pågår och ska påbörjas inom ramen för projekt "Teamsamverkan och förebyggande arbete i omsorgs- och socialförvaltningen" är bland annat aktiv vardag, trygg och säker i hemmet, förflyttningsutbildning, rehabiliterande förhållningssätt, välfärdstekniska lösningar, proaktiv träning via webben, IBIC.

Beslutsunderlag

Tjänsteskrivelse – Förebyggande insatser för att främja och bibehålla självständighet och funktionsförmåga hos medborgarna, 2024-08-16

Förebyggande insatser för att främja och bibehålla självständighet och funktionsförmåga hos medborgarna – återrapport i tjänsteskrivelsen, 2024-08-16

Beslut

1. Omsorgs och socialnämnden har tagit del av återrapporten
2. Återrapporten tillställs kommunstyrelsen

Beslutet skickas till
Akten
Kommunstyrelsen
Verksamhetschefer äldre/hälso- och sjukvård
MAR- medicinskt ansvarig för rehabilitering

Omsorgs- och socialförvaltningen

Datum 2024-08-16
Diarienummer 2022:39

Handläggare
Petra Stämneryd
010 – 234 57 27

Omsorgs- och socialnämnd

Förebyggande insatser för att främja och bibehålla självständighet och funktionsförmåga hos medborgarna - återrapport

Bakgrund

Den demografiska utvecklingen medför att många fler individer kommer att vara i behov av vård- och omsorgsinsatser samtidigt som färre i arbetsför ålder kommer kunna utföra dem. Utifrån detta åskade omsorgs- och socialnämnden medel från kommunstyrelsen för att införa ett förändrat arbetssätt med förebyggande insatser för att främja och bibehålla självständighet och funktionsförmåga hos medborgarna.

Kommunstyrelsen beslutade 2022-05-25/§110 att tillstyrka omsorgs- och socialnämndens åskande till en summa om 1 500 000 kr/ år under perioden 2023-2025. För året 2022 anslogs 750 000 kronor. Kommunstyrelsen önskar återrapport om uppdraget under hösten 2024.

Sammanfattning

Projekt "Teamsamverkan och förebyggande arbete i omsorgs- och socialförvaltningen" har som syfte att samla ihop det arbete som pågår gällande nämna områden. Det pågår och ska påbörjas flera olika processer där syftet är att öka teamsamverkan och fokusera på att arbeta förebyggande. Det finns ett syfte i att sammanföra dessa under en och samma projektplan ledd av projektledare. Projektledare är MAR som även är processledare för Nära vård. Verksamhetschef för SÄBO, hemtjänst och Hälso- och sjukvård står bakom projektbeställning.

Aktiviteter som har genomförts, pågår och ska påbörjas inom ramen för projekt "Teamsamverkan och förebyggande arbete i omsorgs- och socialförvaltningen" är bland annat aktiv vardag, trygg och säker i hemmet, förflyttningsutbildning, rehabiliterande förhållningssätt, välfärdstekniska lösningar, proaktiv träning via webben, IBIC.

Beslutsunderlag

Tjänsteskrivelse – Förebyggande insatser för att främja och bibehålla självständighet och funktionsförmåga hos medborgarna

Förebyggande insatser för att främja och bibehålla självständighet och funktionsförmåga hos medborgarna - återrapport

Omsorgs- och socialförvaltningens förslag till beslut

1. Omsorgs och socialnämnden har tagit del av återrapporten
2. Återrapporten tillställs kommunstyrelsen

Tjänsteskrivelse

Datum 2024-08-16
Diarienummer 2022:39

Beslutet skickas till
Akten
Kommunstyrelsen
Verksamhetschefer äldre/hälso- och sjukvård
MAR- medicinskt ansvarig för rehabilitering

Beskrivning av ärendet

Den demografiska utvecklingen medför att många fler individer kommer att vara i behov av vård- och omsorgsinsatser samtidigt som färre i arbetsför ålder kommer kunna utföra dem. Utifrån detta äskade omsorgs- och socialnämnden medel från kommunstyrelsen för att införa ett förändrat arbetssätt med förebyggande insatser för att främja och bibehålla självständighet och funktionsförmåga hos medborgarna.

Kommunstyrelsen beslutade 2022-05-25/§110 att tillstyrka omsorgs- och socialnämndens äskande till en summa om 1 500 000 kr/ år under perioden 2023-2025. För året 2022 anslogs 750 000 kronor. Kommunstyrelsen önskar återrapport om uppdraget under hösten 2024.

Lagrum

Socialtjänstlag (2001:453)

Hälso- och sjukvårdslag (2017:30)

Återrapport

Återrapport om omsorgs- och socialförvaltningens arbete med att främja och bibehålla självständighet och funktionsförmåga hos medborgare.

Aktiv vardag

Aktiv vardag inkluderar tre delar, Fallförebyggande hembesök, Ökad samverkan mellan rehab och biståndshandläggningen samt Ökad samverkan mellan rehab och hemtjänsten.

Resursåtgång - Arbetsgruppsmöten cirka en gång i månaden som leds av verksamhetsutvecklare. De 80% som ska avsättas för Aktiv vardag i det dagliga arbetet har fördelats genom att tre arbetsterapeuterna ska ha avsatt en halvdag i veckan till de fallförebyggande hembesöken.

Fallförebyggande hembesök: Alla som beviljas trygghetslarm erbjuds idag ett hembesök av arbetsterapeut från hemsjukvården att tillsammans med individen. Syftet är att stärka personen i vad denne kan göra för att bibehålla och stärka sin självständighet och förebygga fall i hemmet, samt vad Mjölby kommun har att erbjuda för att göra det möjligt för personen att delta i samhället och bibehålla sin självständighet.

Verksamhetsutvecklare har under hösten 2023 och våren 2024 lett en arbetsgrupp bestående av de tre arbetsterapeuter som arbetar mot hemsjukvård i ordinärt boende tillsammans med enhetschef för Hälso- och sjukvårdsenheten (HSE). Arbetet har bland annat syftat till att stärka arbetsterapeuten i sin roll att arbeta förebyggande istället för rehabiliterande och/eller behandlande som är det man som arbetsterapeut inom hemsjukvård är van vid. Ett annat mål har varit att utveckla den broschyr som ligger grund

Tjänsteskrivelse

Datum 2024-08-16
Diarienummer 2022:39

för hembesöket samt att tillgängliggöra den på webben. Andra aktiviteter som genomförts inom ramen för Aktiv vardag- Fallförebyggande hembesök följer nedan:

- **Process** – Bland annat gjordes en processkartläggning, lathundar och andra styrande dokument har tagits fram.
- **Samordnande arbetsterapeut** – En arbetsterapeut med ökat ansvar för bland annat uppföljning utsågs, detta i syfte att vidmakthålla arbetssättet.
- **Hembesök och broschyr** - Arbete med stärka arbetsterapeuten i att stärka individen i sin situation och hemmiljö. Broschyren har utvecklats och tillgängliggjorts.
- **Samverkan** – Inomkommunal samverkan har skett genom arrangemang av flera träffar där bland annat Enheten för bemanning och välfärdsteknik, Medborgarservice, biståndshandläggningen samt kulturstrateg har deltagit. Syftet är att medvetandegöra de aktörer som både direkt och indirekt berörs av de fallförebyggande hembesöken. Två arbetsterapeuter från gruppen deltog den 5 juni 2024 i Kommunala pensionärsrådet (KPR) där de informerade om insatsen Fallförebyggande hembesök samt svarade på frågor.
- **Implementering i Mantorp** – Klart från den 12 juni 2024.
- **Mäta nyttan** – Frågeformulär till medborgaren har tagits fram och ska ligga till grund för en kvalitativ mätning under hösten 2024.

Det har funnits begränsade resurser och svårt för gruppen att prioritera de fallförebyggande hembesöken och arbetet med det. Under ett par månader har hembesöket helt och hållet stannat av på grund av resursbrist i hemsjukvården ordinärt boende rehab. Det har även på biståndshandläggningen varit begränsat med resurser varför det arbete som syftar till att öka samverkan har fått anstå.

Kvarstår i Aktiv vardag

Det arbete som inom ramen för Aktiv vardag kvarstår under 2024-2025 är följande:

- **Fallförebyggande hembesök** - Att finna ett bra sätt att mäta nyttan med hembesöken och broschyren kvantitativt med hjälp av systemstöd samt enhetschef HSE. Tydliggöra den samordnade rollen i Aktiv vardag i syfte att vidmakthålla arbetssättet.
- **Ökad samverkan mellan rehab och biståndshandläggningen** - Under hösten 2024 kommer verksamhetsutvecklare leda arbetet med en grupp bestående av arbetsterapeuter samt förste biståndshandläggare äldre och biståndshandläggare i hur samverkan kan öka samt hur de fallförebyggande hembesöken kan utökas som grund för biståndsbeslut. Då detta arbete tangerar Projekt teamsamverkan, kommer det ses som ett delprojekt inom ramen för det.

Tjänsteskrivelse

Datum 2024-08-16
Diarienummer 2022:39

- **Ökad samverkan mellan rehab och hemtjänsten** - Detta arbete kommer utformas under hösten 2024. Då detta arbete tangerar Projekt teamsamverkan kommer det ses som ett delprojekt inom ramen för det.

Trygg och säker i hemmet

Under hösten 2023 och våren 2024 har verksamhetsutvecklare på uppdrag av ledningsgrupp för Trygg och säker i hemmet en arbetsgrupp med representanter från förvaltningens alla professioner som arbetar med Trygg och säker i hemmet. Arbetet har mynnat ut i flera aktiviteter som bland annat syftar till öka samverkan i förvaltningen när vi får komplexa hemgångar samt att utveckla det arbetssätt som idag finns rutin kring. Arbetet kommer fortgå under hösten 2024.

Rehabiliterande förhållningssätt

Under våren 2024 har ett pilotprojekt genomförts i verksamhetsområde äldre. På Dacke korttids, en avdelning på Änggården respektive en avdelning på Boken, båda med somatisk inriktning. Enhetschefer tillsammans med personal har fått utbildning i rehabiliterande förhållningssätt av MAR samt verksamhetsutvecklare. "Teman" på aktiviteter har funnits varje månad som stöd till personalen att jobba med en rehabiliterande inriktning. Resultatet av pilotprojektet har visat positiva resultat och effekter vilket lägger grunden för breddinförande av konceptet.

Förflyttningsutbildning

Övergripande ansvar för omsorgs och socialförvaltningens förflyttningsutbildning har förlagts på MAR efter beslut i ledningsgrupp. MAR har under senare delen av 2023 samt våren 2024 jobbat med konceptet. Konceptet har omarbetats tillsammans med representanter från legitimerad rehabiliteringspersonal. Rehabiliterande förhållningssätt kommer fortsatt vara grunden för samtlig förflyttningsutbildning inom förvaltningen.

Välfärdstekniska lösningar/digitalisering

Under hela 2023 och våren 2024 har arbetet med att göra preventiv träning tillgänglig på externa webben för medborgare legat i fokus. Svårigheter att få detta att fungera har varit då leverantören av träningsprogrammen kommunen har avtal med lever inte upp till tillgänglighetsstandarden Mjölby kommun har på sin externa webb. Arbetet fortgår.

Under våren 2024 öppnades en e-tjänst upp för medborgare att kunna komma i kontakt med legitimerad rehabpersonal i hemsjukvården. Denna e-tjänst är riktad för personer i ordinärt boende.

Teamsamverkan och förebyggande arbetet i omsorgs- och socialförvaltningen

I det förebyggande arbetet är hörnstenen teamsamverkan. För att samla samtliga arbeten i det förebyggande arbetet i förvaltningen har grunden för ett övergripande projekt börjat jobbats fram. Syftet med projektet är att skapa gemensamma arbetssätt grundat i teamsamverkan mellan förvaltningens alla delar från chefsled till utförarpersonal. Kvalitetsgruppen har under 2023/2024 identifierat detta behov och tillsammans med verksamhetschefer inom samtliga verksamheter i förvaltningen har en projektplan arbetats fram. Tänkt projektledare är MAR med stöd av verksamhetsutvecklare.

Tjänsteskrivelse

Datum 2024-08-16
Diarienummer 2022:39

IBIC- Från Socialstyrelsen, Individens behov i centrum, IBIC, är ett arbetssätt för dig som arbetar med personer som behöver stöd i sitt dagliga liv oavsett ålder eller funktionsnedsättning utifrån socialtjänstlagen, SoL och lagen om stöd och service till vissa funktionshindrade, LSS.

IBIC ger dels stöd för gemensam syn på hur människan fungerar i det dagliga livet, och dels stöd för både handläggare och utförare att beskriva och dokumentera uppgifter om individens resurser behov, mål och resultat med ett gemensamt språk. För att dokumentera dessa uppgifter används Internationell klassifikation av funktionstillstånd, funktionshinder och hälsa, ICF. När alla som arbetar kring individen använder sig av ett gemensamt språk blir uppgifterna mer enhetliga vilket gör det lättare för individen att få rätt stöd.

IBIC ger stöd för att tillsammans med individen formulera nuläge och mål med fokus på de individuella behoven och det som är viktigt för individen. Det ger underlag för att kunna följa upp individens behov och resultat över tid, vilket är nödvändigt för att individen, verksamheten som utför stödet och ansvarig nämnd ska få kännedom om beslutade insatser ger önskat resultat och målnuppfyllelse för individen. Resultat kan sammanställas på olika nivåer och ingå som ett av flera underlag för verksamhetsuppföljning och det bidrar till utvecklingen av en kunskapsbaserad socialtjänst

Uppdrag: Förvaltningen har i sin verksamhetsplan som mål att implementera arbetssättet IBIC och omsorgs- och socialnämnden har ställt sig bakom. Under 2023 och våren 2024 har en arbetsgrupp inom förvaltningen arbetat med att ta fram verktyg för att implementera IBIC i förvaltningens verksamheter.

Det är ett långsiktigt utvecklings- och kvalitetsarbete där alla i teamet är viktiga. Alla delar i kärnprocessen hänger ihop och ska utgå från IBIC som metod och arbetssättet. Fast omsorgskontakt/vårdkontakt, dokumentation och bemötande/värdegrund samt samverkan bygger helheten var och en för sig och tillsammans

Syfte: att i samverkan arbeta salutogent, personcentrerat och förebyggande i varje del:

- Stärka individens delaktighet
- Underlätta samarbete mellan professionella och med anhöriga och individen
- Göra utredningar och genomförande mer likvärdiga och rättssäkra
- Förtydliga för utföraren vilket stöd individen behöver
- Göra det lättare att följa upp behov och mål

En framgång i implementeringsarbetet har varit deltagandet och bredden av olika verksamheter och professioner i projektgruppen. Flera av deltagarna hade också erfarenheter av IBIC som arbetssätt i tidigare uppdrag och kommuner. Projektgruppens gemensamma uppdrag har mynnat ut i flera utvecklingsområden som behöver fortsätta att utvecklas och vidmakthållas.

Ett utbildningsspår " IBIC" har tagits fram i lärplattformen Evikomp. Spåret innehåller tre moduler där den första modulen innehåller arbetssättet IBIC

Tjänsteskrivelse

Datum 2024-08-16
Diarienummer 2022:39

och de andra två modulernas innehåll är en fördjupning om dokumentation och att hantera negativa händelser. Projektet har visualiserat arbetssättet i en bild och ett flöde för att lättare kommunicera och öka kunskapen för IBIC.

Föreläsningar

Enhetschefer inom område Äldre samt enhetschef HSE har utbildats i salutogent förhållningssätt under parollen "Leva tills man dör". Denna utbildning handlade mycket om att i varje aspekt av boendes liv undersöka, lyfta och använda de resurser och förmågor som finns. Genom det förhållningssättet öka möjligheterna för de människor vi är till för att känna välbefinnande och meningsfullhet. Alla medarbetare på särskilt boende har deltagit på föreläsning på samma tema.

Avstämning mot planer och policys

Avstämning mot planer och policys är ej aktuellt för denna återrapport.

Samråd

Samråd med de fackliga organisationerna genomförs löpande.

Beaktande av barnkonventionen

Inom nämnden finns verksamheter som erbjuder och utför stöd till barn och ungdomar med och utan funktionsnedsättning. Verksamheter som har stödinsatser riktade mot vuxna personer möter också familjer, barn och ungdomar. För att uppnå kvalitet i verksamheterna behöver barnets bästa och barnets perspektiv uppmärksammas. I arbetet med förebyggande och främjande insatser för medborgaren har således barnkonventionen beaktats.

Kommunikation av styrdokumentet

Arbetets eventuella separata rutiner och styrdokument kommuniceras och implementeras löpande i samtliga verksamheter på förekommen anledning och årligen.

Omsorgs- och socialförvaltningen

Päivi Pannula
Förvaltningschef

Petra Stämneryd
Verksamhetschef hälso- och sjukvård